

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Institut společenství obcí

Aktuální vývoj

Ing. Marek Jetmar, PH.D.

OSR, Ministerstvo vnitra

Základní charakteristika společenství obcí

- Pokročilá forma meziobecní spolupráce
- Širší nadobecní záběr – mikroregion
- Systémový nástroj pro koordinaci veřejných služeb ve funkčním mikroregionu ztotožněného se správním obvodem ORP
- Založeno na formě svazku obcí (DSO), navazuje na činnost víceúčelových DSO
- Jedná se o svazek obcí, jehož předmět činnosti, způsob vzniku a vnitřní chod je specificky upraven zákonem
- Dobrovolný charakter společenství obcí
- Společenství obcí doplňuje systém subjektů veřejné správy

Legislativní úprava

- Návrh společenství obcí představuje kompromis mezi představami MV, SMO ČR, SMS, Asociace DSO ČR, krajů a rezortů.
- Společenství obcí vytváří nástroj pro možnou decentralizaci úkolů na pomezí samostatné a přenesené působnosti, které je potřeba řešit v mikroregionálním kontextu.
- Zavedeno zákonem č. 418/2023 Sb., který novelizoval zákon o obcích.
- Rozšířeno zákonem č. 196/2024 Sb. (novela zákona o obcích a dalších zákonů); účinné od 1.ledna 2025.
- Připravuje se další legislativním posílení společenství obcí, např. o možnosti zřídit obecní policii.

Úrovně meziobecní spolupráce

Obec

DSO

- Volné hranice
- Jednoúčelová spolupráce

Společenství obcí

- Kvalifikovaná spolupráce v mikroregionálním kontextu
- Územní pravidla
- Spolupráce v oblasti veřejné správy
- Platforma pro další kompetence na základě oborových zákonů
- Sdílený úředník (a sdílený zaměstnanec)

DSO

Společenství obcí

Územní rozsah

Zpravidla lokální dopad, často sdružuje jen několik obcí)

Cíle, mise

Zpravidla jednoúčelové svazky; některé víceúčelové

Postavení

- Právní subjektivita (zaměstnanci, majetek aj.)
- Pouze samostatná působnost
- Poradenská činnost
- Fakultativní podpora ze strany krajů

Územní rozsah

Mikroregionální záběr, území definované správním obvodem ORP

Cíle, mise

Víceúčelový svazek zaměřený na koordinaci veřejných služeb a všestranný rozvoj území

Postavení

Jedná se o svazek obcí, tj. může plnit veškeré úkony jako DSO.

Oproti DSO navíc:

- Výkon správních činností (i přenesená působnost) pro členské obce
- Sdílený úředník
- Podpora přeneseného výkonu obcí aktuálně I. typu; od 1. ledna 2025 pak vše s výjimkou rolí obce III. typu
- Sdílení pracovníci (od 1. ledna 2025)
- Sdílení pedagogičtí pracovníci aj. (od 1. ledna 2025)

V budoucnu:

- Orgán veřejné moci
- Společná obecní policie
- Výkon veřejné správy svým jménem
- Systémová podpora ze strany státu

Postavení společenství obcí

Společenství obcí

§ 53a

- (1) Společenství obcí je svazek obcí, který splňuje podmínky stanovené tímto zákonem
- (2) Předmětem činnosti společenství obcí je vedle činností svazku obcí podle § 50 odst. 1 **zajišťování koordinace veřejných služeb na území členských obcí a strategického rozvoje tohoto území. Za tímto účelem společenství obcí zpracovává strategii rozvoje společenství obcí.** Strategii rozvoje společenství obcí schvaluje shromáždění starostů třípětinovou většinou všech svých členů.
- (3) Předmětem činnosti společenství obcí může být i **zajišťování činností podle § 53e.**
- (4) **Stanoví-li tak zvláštní zákon, může společenství obcí vykonávat i další činnosti.**

Územní základ společenství obcí

§ 53b

- (1) Postavení společenství obcí může nabýt svazek obcí, jehož členy**
 - a) je alespoň 15 obcí, nebo**
 - b) jsou alespoň tři pětiny všech obcí ze správního obvodu obce s rozšířenou působností, jestliže do tohoto správního obvodu náleží méně než 25 obcí.**
- (2) Členy společenství obcí mohou být pouze obce nacházející se ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností.**
- (3) Obec může být členem pouze jednoho společenství obcí.**
- (4) Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, v němž se nachází**
 - a) nejvýše 40 obcí, může vzniknout jedno 1 společenství obcí,**
 - b) 41 až 60 obcí, mohou vzniknout nejvýše 2 společenství obcí,**
 - c) 61 až 80 obcí, mohou vzniknout nejvýše 3 společenství obcí a**
 - d) více než 80 obcí, mohou vzniknout nejvýše 4 společenství obcí.**

Orgány společenství

§ 53d

1) Nejvyšším orgánem společenství obcí je shromáždění starostů složené ze starostů členských obcí; starostu obce zastupuje místostarosta obce, případně starostou určený zástupce z řad členů zastupitelstva obce. Shromáždění starostů rozhoduje o všech záležitostech společenství obcí, pokud stanovy nesvěřují rozhodování jinému orgánu společenství obcí. Shromáždění starostů je vyhrazeno

- a) schvalovat strategii rozvoje společenství obcí,**
- b) schvalovat rozpočet společenství obcí, střednědobý výhled rozpočtu společenství obcí, závěrečný účet společenství obcí a účetní závěrku společenství obcí sestavenou k rozvahovému dni,**
- c) zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy společenství obcí,**
- d) rozhodovat o přistoupení další obce do společenství obcí,**
- e) rozhodovat o vyloučení obce ze společenství obcí,**
- f) rozhodovat o zrušení a zániku společenství obcí,**
- g) rozhodovat v záležitostech stanovených zvláštním právním předpisem.**

Orgány společenství

(2) **V čele shromáždění starostů stojí předseda**, který je statutárním orgánem společenství obcí.

Předsedu zastupuje místopředseda, případně více místopředsedů.

Předseda a místopředseda jsou voleni shromážděním starostů z řad jeho členů.

Je-li zvoleno více místopředsedů, určí shromáždění starostů, v jakém pořadí zastupují předsedu.

Vzorové stanovy společenství obcí

Orgány společenství:

- **Zákon přímo upravuje:**

- nejvyšší orgán – shromáždění starostů, reprezentující členskou obec,
- statutární orgán – předseda, volený shromážděním starostů z jeho středu.

- ***Další doporučené orgány:***

- *Rada – kolektivní výkonný orgán, volený shromážděním starostů z jeho středu,*
- *Kontrolní komise – kontrolní orgán, volený shromážděním starostů,*
- *Manažer společenství obcí – reprezentující administrativní kapacitu.*

Výkon správních činností, aktuální platný stav

§ 53e

Výkon správních činností může obec zajišťovat prostřednictvím zaměstnance společenství obcí, jehož je obec členem, za podmínek upravených stanovami společenství obcí a na základě dohody mezi společenstvím obcí a členskou obcí.

(2) **Výkon správních činností v přenesené působnosti** může obec zajišťovat prostřednictvím zaměstnance společenství obcí pouze ve vztahu k přenesené působnosti, kterou podle zákona **vykonávají všechny obecní úřady**. Prostřednictvím zaměstnance společenství obcí nemůže obec zajišťovat výkon přenesené působnosti podle volebních zákonů.

(3) Zaměstnanec společenství obcí vykonávající správní činnosti podle odstavce 1 má **postavení úředníka územního samosprávného celku zařazeného do obecního úřadu**. Oprávnění stanovit a ukládat zaměstnanci společenství obcí pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jeho práci a dávat mu k tomu účelu závazné pokyny má v rozsahu stanoveném podle odstavce 1 tajemník obecního úřadu; ostatní práva a povinnosti zaměstnavatele vykonává vůči tomuto zaměstnanci společenství obcí. Na zaměstnance a na společenství obcí se při tom vztahují ustanovení zákona o úřednících územních samosprávných celků obdobně.

Aktivity, které mohou společenství obcí realizovat od 1.ledna 2025

Novela zákona o obcích, z.č.196/2024 Sb., zavádí následující rozšíření:

- **sdílený úředník je využitelný i pro další role spojené s přeneseným výkonem (mimo kompetence ORP), úprava § 53e**
- členské obce a jejich organizace mohou využívat sdíleného zaměstnance, nový § 53g
- členské obce mohou využívat sdílené pedagogy (zákon o pedagogických pracovnících).

Budoucí stav, účinnost k 1. lednu 2025

§ 53g

(1) Plnění svých úkolů, které nejsou výkonem správní činnosti, může obec zajišťovat prostřednictvím

a) zaměstnance společenství obcí, jehož je obec členem, nebo

b) zaměstnance právnické osoby zřízené nebo založené společenstvím obcí.

(2) Plnění svých úkolů může příspěvková organizace nebo školská právnická osoba zřízená obcí zajišťovat prostřednictvím

a) zaměstnance společenství obcí, jehož členem je obec, která příspěvkovou organizaci nebo školskou právnickou osobu zřídila, nebo

b) zaměstnance právnické osoby zřízené nebo založené společenstvím obcí.

(3) Podmínky plnění úkolů prostřednictvím zaměstnanců společenství obcí podle odstavce 1 písm. a) nebo odstavce 2 písm. a) upraví stanovy společenství obcí a dohoda mezi společenstvím obcí a členskou obcí, příspěvkovou organizací nebo školskou právnickou osobou. Podmínky plnění úkolů prostřednictvím zaměstnanců právnické osoby zřízené nebo založené společenstvím obcí podle odstavce 1 písm. b) nebo odstavce 2 písm. b) upraví právní jednání, kterým byla tato právnická osoba zřízena nebo založena, a dohoda mezi touto právnickou osobou a členskou obcí, příspěvkovou organizací nebo školskou právnickou osobou.

Budoucí stav, účinnost k 1. lednu 2025

(4) Oprávnění stanovit a ukládat zaměstnanci pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat práci a dávat k tomu účelu závazné pokyny má v rozsahu stanoveném podle odstavce 3

a) vůči zaměstnanci podle odstavce 1 starosta nebo jím pověřený zaměstnanec obce a

b) vůči zaměstnanci podle odstavce 2 statutární orgán příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby nebo jím pověřený zaměstnanec.

(5) Ostatní práva a povinnosti zaměstnavatele vykonává vůči zaměstnanci podle odstavce 1 nebo 2 jeho zaměstnavatel.

Budoucí stav, účinnost k 1. lednu 2025

Změna zákona o pedagogických pracovnících

V § 2 odstavec 1 zní:

(1) Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálněpedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu¹⁾ (dále jen „přímá pedagogická činnost“), a je

a) zaměstnancem právnické osoby vykonávající činnost školy,

b) zaměstnancem společenství obcí nebo zaměstnancem právnické osoby zřízené nebo založené společenstvím obcí, pokud jeho prostřednictvím zajišťuje příspěvková organizace vykonávající činnost školy nebo školská právnická osoba plnění svých úkolů,

c) zaměstnancem státu, nebo

d) ředitelem školy.

Pedagogickým pracovníkem je též zaměstnanec, který vykonává přímou pedagogickou činnost v zařízeních sociálních služeb; písmeno b) se na tohoto zaměstnance vztahuje obdobně.

Budoucí stav, účinnost k 1. lednu 2025

§ 32a

- (1) Výkon činnosti ředitele školy nebo ředitele zařízení sociálních služeb podle § 23 odst. 1 a 2, § 24 odst. 3 a 7 a § 29a odst. 2 vůči pedagogickému pracovníkovi, který je zaměstnancem společenství obcí nebo právnické osoby zřízené nebo založené společenstvím obcí, přísluší zaměstnavateli tohoto pedagogického pracovníka.
- (2) U pedagogického pracovníka uvedeného v odstavci 1 se § 23 odst. 3 a § 24a až 24d nepoužijí.

Výhled

Další plánované legislativní aktivity:

- Posílení postavení společenství obcí v systému veřejné správy
- Možnost výkonu veřejné správy (např. veřejné opatrovnictví), jednání s rezorty
- Možnost zřízení společné obecní policie
- Vazba společenství obcí na regionální rozvoj, diskuse s MMR; možnost pořizovat společný plán dopravní obslužnosti území – MD
- Rozšíření okruhu orgánů společenství obcí - Kancelář a vedoucí kanceláře
- Stabilizace financování, příspěvek na činnost a příspěvek na výkon státní správy

Společenství obcí, web

Webové stránky:

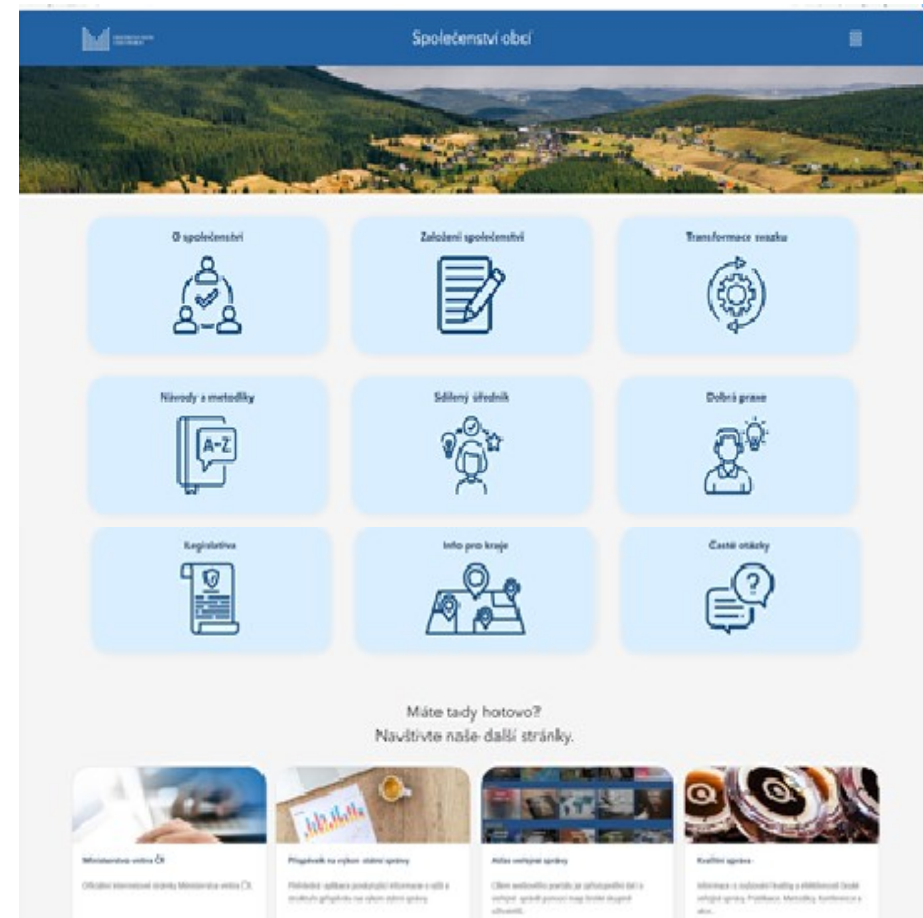
www.spolecenstviobci.gov.cz

Základní informace o společenství obcí

Legislativní úprava

Metodická doporučení – MV, další rezorty

Příklady dobré praxe

Metodická podpora Ministerstva vnitra

- Metodický postup pro vznik společenství [zveřejněno]
- Vzorové stanovy [zveřejněno]
- Metodika postupu krajského úřadu při zápisu společenství obcí do rejstříku [zveřejněno]
- Metodika činnosti společenství obcí (pracovně právní a organizační zajištění činnosti sdíleného úředníka) [zveřejněno]
- Metodika tvorby strategického dokumentu [připraveno]
- In house zakázky a společné zadávání, doporučení [zveřejněno]
- Vzorová smlouva pro nově zakládaná společenství obcí [zveřejněno]

Office of the Secretary of Defen XThe New York Times - Breaking XDokumenty ODK - Ministerstvo XSpolečenství obcí X

← → ↻https://www.spolecenstviobci.cz

Docházka P WhatsApp Telegram Messenger Facebook Messenger YouTube SoundCloud Spotify Dovolené Žadatelé Poštovní archiv Stravování AVS kurz AI Vaganski Vrh

 Společenství obcí

Domů

O společenství obcí

Založení společenství

Transformace svazku

Návody a metodiky

Sdílený úředník

Dobrá praxe

Legislativa

Informace pro kraje

Časté otázky

Návody a metodiky

Vzorové stanovy - PDF

Vzorové stanovy - DOCX

Vzor žádosti o zápis do rejstříku

Vzor rozhodnutí o zápisu

Metodika k činnosti společenství

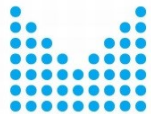
Metodika pro vznik společenství

Metodika pro krajské úřady

Prezentace

O společenství obcí

O stanovách

Pojďme společně podpořit strategickou meziobecní spolupráci!

Děkuji za pozornost

Ministerstvo vnitra